

بررسی سازگاری پایه‌های پاکوتاه رویشی با ارقام تجارتي سیب

علیزاده، اسداله

مرکز تحقیقات کشاورزی آذربایجانغربی

سیب عمده‌ترین محصول باغی استان آذربایجان غربی بوده که از لحاظ میزان تولید و سطح زیر کشت مقام اول را در کشور دارا می‌باشد، سالانه حدود ۵۰۰ هزار تن سیب از ۴۰ هزار هکتار باغات سیب استان تولید می‌شود که عمدتاً از پایه‌های بذری حاصل می‌گردد. از آنجائی که استفاده از پایه‌های بذری به علت عدم یکنواختی، عدم بیدار شدن همزمان از خواب زمستانه، بالا بودن هزینه‌های داشت و برداشت، وجود سال آوری و غیره در کشورهای پیشرفته منسوخ گشته و پایه‌های پاکوتاه رویشی به علت یکنواختی، پاکوتاه بودن، زود به بار نشستن ارقام پیوندی، کیفیت بالای میوه، پایین بودن هزینه‌های داشت و برداشت، آسان بودن عملیات باغبانی و غیره جایگزین پایه‌های بذری شده است، لذا استفاده از چنین پایه‌هایی در سیب‌کاری استان اجتناب‌ناپذیر بوده تا با اجرای آزمایشاتی در این زمینه، امکان دستیابی به مناسبترین پایه‌های پاکوتاه رویشی برای ارقام تجاری منطقه به دست آید. بدین منظور

آزمایشی در قالب طرح آماری کرت‌های خرد شده از سال ۱۳۷۶ به مدت ۵ سال در ایستگاه تحقیقات کشاورزی دکتر نخچوانی ارومیه اجرا شده است. در این آزمایش فاکتورهای نوع رقم و نوع پایه‌رویشی در ۴ تکرار مورد مطالعه قرار گرفته است. پایه‌های مورد بررسی شامل: M.9 M.26 M.27 MM106 و پایه محلی گمی آلماسی بوده که بر روی آنها چهار رقم سیب شامل دو رقم تابستانه (ترکمان و سیب گلاب) و دو رقم پاییزه (گلدن دلشیز و گرانی‌اسمیت) پیوند گردیده است. آنالیز آماری داده‌ها نشان می‌دهد که از نظر عملکرد بین پایه‌ها و بین ارقام به طور جداگانه اختلاف آماری معنی‌دار وجود ندارد اما از نظر اثرات متقابل پایه در پیوندک بین ترکیبات مختلف اختلاف معنی‌دار در سطح ۵ درصد وجود دارد. بیشترین عملکرد مربوط به ترکیب پیوندی سیب گلاب بر روی پایه گمی آلماسی بوده که اختلافش از نظر آماری با بقیه ترکیبات پیوندی معنی‌دار می‌باشد. بیشترین وزن میوه مربوط به ترکیبات پیوندی گرانی‌اسمیت بر روی پایه‌های M.9, MM106 می‌باشد و بیشترین تعداد میوه را ترکیبات پیوندی سیب گلاب بر روی پایه M.27 و گلدن دلشیز M.9 تولید نموده است. از نظر ارتفاع درختان پیوندی کمترین و بیشترین ارتفاع مربوط به ترکیبات پیوندی گلدن دلشیز روی پایه گمی آلماسی و سیب گلاب بر روی پایه MM106 داشته است. کمترین قطر تنه در محل پیوند مربوط به ترکیب پیوندی رقم گلدن دلشیز بر روی M.27 بوده که نشان از سازگاری و تجانس خوب پایه و پیوندک دارد و بیشترین قطر تنه در محل پیوند مربوط به ترکیبات رقم ترکمان بر روی پایه M.27 و رقم سیب گلاب بر روی پایه گمی آلماسی می‌باشد که نشان از سازگاری کمتر این ترکیبات دارند. باردهی تمامی ترکیبات پیوندی از سالهای دوم و سوم شروع شده است.